www.svoboda-news.com

І сумному научайтесь,
І свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 237. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 10-го ГРУДНЯ 1958. 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 10, 1958. No. 237. VOL. LXV.

ДЕМОКРАТИЧНА ПАРТІЯ ВИЗНАЧИЛА НАПРЯМНІ СВОЄЇ ПОЛІТИКИ

ГОЛОВНОЮ ЦІЛЛЮ Є НЕ МІЛІТАРНА СИЛА ЗДА І ВІЛЬНОГО СВІТУ, АЛЕ ДОБРОБУТ ЛЮДЕЙ

Вашинґтон. — В понеділок, дня 8 грудня ц. р., опубліковано декларацію Демократичної Партії в справах зовнішньої і внутрішньої політики, опрацьовану спеціяльною дорадчою радою, до якої входить 24 видатні демократичні діячі, між ними кол. президент Труман, голова крайового комітету демократичної партії Пол М. Батлер, ґубернатор стейту Ню Йорк Аверел Гарриман та інші. У вступі до декларації стверджується, що перемога демократичної партії у листопадових виборах до Конґресу відкриває великі можливості для політичного впливу демократичної партії, але водночас із цим теж кладе на партію велику відповідальність за всю політику ЗДА. На протязі найближчих двох років демократична партія мусить брати участь не тільки в дискусії над тими чи іншими проблемами внутрішньої і закордонної політики, але й теж буде добиватися розумної співпраці з урядом у здійсненні тих чи інших конкретних завдань і цілей. У ЗДА, як і в інших країнах світу, не досягнено досі повного добробуту. Немає теж миру, стабілізація якого не наближається, але віддалюється. З другого боку американська технологія й окремі установи можуть виказатися великими досягненнями в різних ділянках, що могли б стати основою для повного добробуту й миру. Бракує тільки рішучости у використовуванні створених науковими дослідами і розвитком засобів і тому теж демократична партія кладе собі ціллю допомогу урядові у виявленні цієї рішучости і мобілізацію сил всього американського народу для здійснення основних цілей — загального добробуту і миру. В теперішній ситуації, згідно з конституцією, демократична більшість в Конґресі мусить співпрацювати з республіканським урядом, тим урядом, який виявив себе некомпетентним у різних ділянках.

Головною ділянкою, в якій мусіла б бути проведена успішна співпраця з урядом, є закордонна політика і справа оборони ЗДА і вільного світу. Співпрацюючи з урядом демократична більшість у Конґресі буде добиватися відновлення довір'я до ЗДА у вільному світі, виконування всіх узятих на себе обов'язань, піднесення мілітарної сили ЗДА до такого ступня, щоб можна було реаґувати на всі події і в кожній ситуації, зокрема розбудова летунських збройних сил до такої міри, щоб кожної хвилини можна було перекинути три або чотири дивізії війська на той чи інший загрожений аґресією терен. Дальшою основною ціллю політики ЗДА повинно бути економічне скріплення вільного світу, при чому головною метою мала б бути не мілітарна сила, але добробут людей. В дальшому декларація присвячена проблемам економічного розвитку й росту ЗДА, контролі над інфляцією, справі виховання, громадянським правам, іміґрації, здоров'я і суспільної забезпеки, підтримки для дрібних підприємців і хліборобства, мешкального будівництва і ін.

Плянують заснувати банк для позичок в нестійких валютах

Вашинґтон. — З урядових кол повідомляють, що збільшилася можливість заснувати допоміжний банк при Міжнародному Банку Відбудови і Розвитку, який міг би давати позички в м'яких валютах, а не тільки в долярах. Демократичний сенатор Майк Монроні запропонувала заснування подібної організації під назвою Міжнародного Товариства Розвитку. У вересні президент Айзенґавер видав був інструкцію секретареві скарбу Робертові Б. Андерсонові, щоб перевірив, як ставляться до цієї проблеми інші країни, які є членами Міжнародного Банку. Спочатку не було прихильних настроїв до цього проєкту, але тепер більшість держав бажали б заснувати такий банк, і то ще в тому часі, щоб найближчий американський Конґрес міг ухвалити відповідний законопроєкт в цій справі.

Новленд без жалю залишає Вашинґтон

Вашинґтон. — Провідник республіканської меншости в Сенаті Вільям Ф. Новленд відвідав столицю, прибувши туди на тлґаровому кораблі з Каліфорнії через Панамський канал, і заявив журналістам, що зовсім не сумує з того приводу, що програв вибори 4-го листопада, бо це його перша програна під час 25-річної політичної діяльности. „Так буває в житті, що або виграється, або програється. Тим разом я програв, це частина американської системи. Це тримає обидві партії на ногах. Це є добре, бо є нові лиця в уряді". Щодо виборів в 1960 році, то Новленд сказав, що республіканці зовсім не повинні впадати в дефетизм, бо вибори з 4-го листопада ц. р. — це виклик Республіканській партії, який вона повинна підняти і так діяти, щоб виграти президентські вибори в 1960 році.

Сен. Гомфрі передбачає довгу „холодну війну"

Вашинґтон. — Демократичний сенатор із Міннесоти Гюберт Г. Гомфрі, який вернувся з довшої поїздки по СССР, де він впродовж 8-ох годин конферував із прем'єром Нікітою Хрущовим, 8-го грудня на летовищі відбув пресову конференцію, на якій передбачав, що ще довший час не буде замирення між СССР і ЗДА, бо „холодна війна" буде тривати „довший час". Але одночасно він сказав журналістам, що не передбачає „гарячої війни" між обома країнами принаймні 7 років, бо так довго має тривати новий совєтський економічний плян. ЗДА повинні використати той час на те, щоб прийшло до порозуміння між обома народами принаймні в ділянці медичних дослідів, бо це мало б добрий вплив на покращання настроїв в СССР у відношенні до цієї країни. Сен. Гамфрі має листа Хрущова до президента Айзенгавера, який він має особисто передати в Білому Домі. Він відмовився виявити журналістам зміст того листа, але говорив про те, що Хрущов у розмові з ним порушував всі політичні проблеми, які є тепер актуальні. В понеділок сен. Гомфрі конферував із вищими урядовцями, а 9-го грудня у вівторок мав передати Президентові Хрущового листа.

ЗДА готові відбити кожну ворожу атаку, — каже генерал Беррі

Ню Йорк. — Командант повітряної оборони нюйоркського району генерал майор Роберт В. Беррі заявив в телевізійному інтерв'ю, що ЗДА мають вже такі роди зброї, які дадуть змогу відбити кожну атомову атаку, яку міг би повести проти цієї країни СССР. „На мою думку, це є рідкий випадок в історії, коли оборона є вища від офензивної зброї", — казав генерал Беррі, згадуючи 7-роковини несподіваної атаки японців на Перл Гарбор. Генерал Беррі казав, що керовані ракети „Ніке - Геркулес" з атомовими набоями і ракети „Ніке-Аякс" є в стані оборонити метрополітанську округу Ню Йорку і можуть збити кожну совєтську ракету і кожний совєтський бомбовик, які летіли б в атмосфері понад землею.

Труман хоче бути сенатором

Вашинґтон. — Колишній президент Гаррі С. Труман заявив в інтерв'ю в Пресовому Клюбі, що він радо був би щераз сенатором ЗДА, коли б в 1960 році сенатор Стюарт Саймінґтон став президентом або віце-президентом ЗДА, а ґубернатор найменував би тоді його (Трумана) на сенатора, щоб докінчив каденцію. Труман заявив, що він не кандидував би на становище сенатора, тільки радо працював би на цьому пості від 1961 до 1964 року, коли б був найменований. Труман сказав, що від 1952 року не зустрічався з президентом Айзенгавером, бо Труман гостро атакував Президента за те, що підтримав сенатора Вільяма Дженнера, хоч той без причини називав генерала Маршалла „зрадником". Труман був присутній на засіданнях Демократичного Дорадчого Комітету, який виступив проти південних демократів, рекомендуючи новий поширений законопроєкт про охорону громадянських прав.

І. П. БАГРЯНИЙ ГОСТЕМ В УНСОЮЗІ І „СВОБОДІ"

Іван Павлович Багряний, відомий український письменник та провідний громадський і політичний діяч, голова Української Національної Ради, відвідав минулого понеділка, 8-го грудня, головну канцелярію Українського Народного Союзу та В-во „Свобода" та був гостем на обіді разом з гол. предсідником УНС Дмитром Галичином, гол. секретарем д-ром Ярославом Падохом, гол касиром Романом Слободяном, редакторами А. Драганом, Б. Кравцевим і Вол. Душником та пп. Федоренком і Чудовським, у товаристві яких п. Багряний приїхав з Ню Йорку. І. П. Багряний приїхав до цієї країни на 4-місячні відвідини та взяв участь у першому з'їзді українських письменників, що відбувся в Ню Йорку минулої суботи і неділі 6 і 7-го грудня і був обраний на цьому з'їзді членом Президії Об'єднання Українських Письменників „Слово". В розмовах під час обіду, як і опісля в приміщеннях Редакції „Свободи", в яких взяли участь, крім названих ще редактори Іван Кедрин, Вячеслав Давиденко та д-р Лука Луців, була нагода обмінятися взаємно думками і поглядами на ряд актуальних проблем багатьох ділянок українського життя, зокрема культурного і політичного, як також віддати відповідну увагу теперішньому положенню в Україні, як і тенденціям та можливостям його дальшого розвитку. Свої погляди на всі ці проблеми з'ясовуватиме п. Багряний на публічних зустрічах з українським громадянством поодиноких міст, які він плянує відбути за час своєї гостини в Америці.

ЗИМА В НЮ ЙОРКУ ТА В ІНШИХ СТЕЙТАХ ЗДА

У стейтах Ню Йорку, Ню Джерзі, Пенсилвенії, як теж в інших північних стейтах ЗДА впали сніги і сповільнили у великій мірі особову і вантажну комунікацію. Єдину радість із снігу мають тільки діти, як оті, що сидячи на вкритому снігом авті, виписують на снігу слово „сніг".

Нові арабсько-ізраїльські сутички на розгляді в Об'єднаних Націях

Об'єднані Нації. — Ізраїль зголосив скаргу до ОН проти Арабської Об'єднаної Республіки за острілювання її прикордонного обширу артилерійським вогнем з-поза кордону Сирії, тепер частини названої Республіки. Острілювання велось ніччю з четверга на п'ятницю і з п'ятниці на суботу минулого тижня. Ізраїльська артилерія не відповідала — твердить скарга Ізраїлю, дармащо в минулому тижні ішов між двома артилеріями двобій у прикордонній смузі. Амбасадор Ізраїлю Абба Ебан заявив, що він предложить Раді Безпеки ОН документорно - фотографічні докази на факт острілювання ізраїльської території арабською артилерією. Водночас він повторив заперечення, оприлюднене ізраїльським урядом, наче б Ізраїль переводив концентрацію військ вздовж сирійського кордону. За військовим перемир'ям з-перед 10-ох років, Сирія і Ізраель дістали дозвіл тримати в прикордонній смузі докладно означене скількість війська, — піхоти, артилерії та кінноти. Зате їм не вільно вводити в прикордонну смугу танки. Комісія ОН для справ перемир'я, яка постійно урядує в колиш. Палестині, не ствердила офіційно порушення постанов перемир'я.

Франція бойкотує наради в ОН над справою Альжиру

Об'єднані Нації. — В понеділок 8 грудня почались в Політичній Комісії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй наради над справою Альжиру. Коли тільки президент ОН проголосив, що на денний порядок входить справа Альжиру, французька делеґація залишила залю нарад. Тунісія, яка зголосила цю справу до Об'єднаних Націй, висловила жаль з приводу неприявности Франції, але арґументувала потребу прийняти постанову без уваги на становище Франції. Туніський амбасадор Монгі Слім пригадав, що рік тому представник Франції заповів був, що в Альжирі настане мир і буде введена широка автономія. Не сталося ні одно ні друге. Туніська делеґація пропонує резолюцію, яка поручає Франції переговорювати з альжирськими націоналістами, щоб осягнути порозуміння „згідно з природними правами народів до свободи і незалежности". Тунісія настоює, щоб прийняти саме докладно специфіковану рекомендацію щодо переговорів і їх цілі, бо дуже загальникові резолюції не доводять до цілі. Над цією справою нараджуються всі 28 держав, члени азійсько-африканського бльоку, щоб устійнити спільне становище. Все ж, тому, що для прийняття такої резолюції треба двох третіх голосів, є річчю сумнівною, щоб можна було прийняти будь-яку постанову в цій справі, яка виходила б поза рямці дуже широкої, розпливчастої і необов'язуючої формули.

Комуністи не здобули ні одного посла до західньо-берлінського сойму

Берлін. — За остаточним підрахунком, в минулу неділю голосували в західньому Берліні 1,757,152 особи. Соціял - демократи дістали 849,883 або 52.1%, замість 44.6% в 1954 році. Християнські демократи дістали 608,927 або 37.3% голосів, у порівнянні з 30.4% з 1954 р. Вільні демократи дістали 61,054 голосів, себто 3.8%, в порівнанні з 12.8% з 1954 р., а Німецька партія — 53.899, себто 3.9% голосів, у порівнанні з 4.9% з 1954 р. Комуністична партія, офіційно „Партія соціялістичної єдности", дістала 31,520 голосів, себто 1.9%. Таким чином вони не дістануть ні одного мандату в соймі Берліну. Східньо-німецький прем'єр Отто Ґротеволь заявив, що вибори в Берліні не впливають на становище Москви і німецьких комуністів щодо майбутньої долі Берліну, бо — мовляв — західні берлінці не можуть вирішувати цієї справи. Цілий Берлін — заявив Ґротеволь — знаходиться на території Східньої Німеччини і повинен підлягати її „суверенній" владі, а тільки тому, щоб не створювати особливих міжнародних труднощів — вирішено перетворити західній Берлін у „вільне місто". Ґротеволь заповів, що східньо - німецькі комуністи переводитимуть свою „суверенну" владу над всіми комунікаційними шляхами західнього Берліну, але водночас виявив готовість „переговорювати в усіх справах для добра миру".

У Туреччині відкрито політехнікум з американськими дорадниками

Анкара. — У столиці Туреччини шість днів перебував колиш. ґубернатор Міннесоти, колиш. президент Пенсилвенського університету у Филаделфії і колиш. член адміністрації Айзенгавера, Ґеролд Стассен, тепер керівник адвокатської канцелярії у Филаделфії, який з доручення ЮНЕСКУ (Організація ОН для справ виховання, культури і науки) приїздив, щоб познайомитись з новим Середньо-східнім Технічним університетом в Анкарі і дати відповідні поради турецькому урядові. Названа висока технічна школа вікрита покищо для 325 студентів, але передбачується перетворити її в ціле студентське містечко з 15,000 студентів, при чому турецький уряд віддав цій школі для користування 11,000 акрів і призначив субвенцію $7.000.000. Решту фондів мають дістати з публічних і приватних джерел в ЗДА. Вся наука в тому політехнікумі буде відбуватись англійською мовою, бо він подуманий як міжнародна школа для вишколювання інженерських сил для Середнього Сходу. Стассен привіз з собою, як постійного дорадника в цій справі, Д. В Волріча з Інженерної школи Тексасу. У честь Стассена видали бенкети прем'єр Аднан Мендерес і президент Селяль Баяр. Стассен від'їхав до ЗДА, але в лютому має вернутись до Туреччини.

Колишній совєтський шпигун Зборовскі засуджений до 5-річного ув'язнення

Ню Йорк. — Колишній совєтський шпигун і пізніший професор антропології в Гарвардському університеті, Марк Зборовскі 8-го грудня ц. р. дістав 5 років тюрми за те, що допустився кривоприсяги, заперечивши під присягою своє знайомство із засудженим до 7-річного ув'язнення совєтського шпигуна Джека Собела, який вже відбуває кару. Зборовскі відмовився складати якунебудь заяву перед оголошенням присуду. Федеральний суддя Джан М. Камінс заявив засудженому, що його покарано не за шпигунство тільки за кривоприсягу, бо він свідомо не хотів признатися до знайомства з Собелем, і тому мусів бути за те покараний.

СЄРОВА „ЗВІЛЬНЕНО" З ПОСТУ ШЕФА СОВЄТСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ

Москва. — У понеділок 8 ц. м. на незамітному місці на задніх сторінках совєтських газет появилась коротка вістка, що ген. Іван А. Серов „звільнений" з становища голови Державного комітету безпеки „у зв'язку з призначенням його до інших обов'язків". Які це „інші обов'язки" — нічого не сказано, але в західніх коментарях звертається увагу, що така формула означає в совєтській термінології, що Серов не попав цілком в неласку. 53-річний Іван Серов з ступнем генерала армії, став в березні 1954 року головою створеного тоді Комітету „государственної безопасності", до компетенцій якого стали всі справи, зв'язані з шпигунством, контрозвідкою і тайною поліцією. Ці справи виділено з міністерства внутрішніх справ, що його очолював, разом із тайною поліцією, Лаврентій Берія. Зрештою, Серов служив в тайній поліції за Берії і вся його кар'єра — повна вбивств і злочинів. Серов був правою рукою і виконавцем всіх звірств, доконуваних Хрущовим в Україні за секретаріювання Хрущова в КПбУ, він переводив масові екзекуції і вивоження в балтійських країнах, він був, врешті, головним катом мадярської революції. Це він, Серов, заманув в пастку мадярського генерала Малетера й інших військових провідників Мадярщини, коли їх запрошено „на переговори" до совєтської військової кватири на передмісті Будапешту і там їх арештовано та згодом винищено. Серов був безпосередньо відповідальний за безпеку найвищих совєтських „достойників" і він їздив з Булґаніном і Хрущовим до Індії, Бірми й Афґаністану в 1955 р. Проте його приїзд весною 1956 р. до Лондону, щоб там підготовити засоби безпеки для Хрущова і Булґаніна, викликав бурю протестів збоку англійської преси і його „попросили" виїхати з Англії та залишити цю справу в руках англійської поліції. Пізніше він їздив з Хрущовим і Булґаніном на Крим на зустріч з Тітом, згодом з обома ними до Фінляндії. Про Серова відомо, що він раз нахвалявся, що він уміє „зламати кожну кістку в чоловіці, не вбивши його". Від заснування ЧК, за всі пізніші переміни тієї установи, що приймала різні назви, природною смертю не вмер ніодин з її керівників. Серов виробив собі сумну славу своїм хистом — вдержуватись так довго на своєму становищі головного совєтського ката. Найнебезпечнішим „динамітом" для кожного шефа совєтської тайної поліції вважається архів, в якому переховуються персональні акти всіх большевицьких проміненттів.

Московські письменники підлещують Хрущову

Москва. В минулу неділю почався в Москві з'їзд письменників із Російської Федеративної Совєтської Республіки, з парадою відкритий у великій залі Кремлю з участю 400 письменників і делеґатів різних організацій. На з'їзд прибули „самі" Клим Ворошилов і Нікіта Хрущов з іншими членами Президії Компартії СССР, а звернення до письменників від імені партії відчитав теперішній її теоретик Пьотр Поспелов. Він закликав московських письменників поборювати в своїх творах „ревізіонізм" та „буржуазну ідеологію". Головну програмову промову від організації московських письменників виголосив Леонід Соболєв, який прославляв Хрущова за його заклик до письменників змальовувати „дійсне життя" в Совєтському Союзі. Соболєв признав, що тільки „дуже мало творів" віддзеркалює життя в „соціялістичному ладі" та висловлював надію, що під проводом партії і її провідника в особі Хрущова — російська література створить тип „нового героя", як символ і зразок до наслідування для підсовєтських поколінь. Соболєв натавровував письменників, які керуються „особистими враженнями і імпульсами" та поручав мати все на увазі „соціялістичний колектив". Якнайбільших ворогів, що ніби оточують совєтського письменника, Соболєв називав декаденцію, сюрреалізм, абстракціонізм, експресіонізм і „модернізм в усіх його формах". Західні письменники, кричав Соболєв, помиляються, коли вони говорять про свою свободу, бо вони — мовляв — „причеплені до доляра". Соболєв лаявся знову на Пастернака, закинувши йому те, що він нібо „дав амуніцію ворогам у холодній війні" і тому „зрадник та не гідний називатися російським інтелектуалом".

В АМЕРИЦІ

● **Фундація Спадщини** славного письменника О. Генрі в Остіні, Тексас, що помер у 1910 році, звернулося до президента Айзенгавера з просьбою зліквідувати неприємну аферу цього автора коротких оповідань, який був засуджений за розтрату чужих грошей.

● **Поліцист Джеррі Манно,** ідучи автом попри готель на 102-ій західній вулиці в Ню Йорку, побачив, як з того готелю вибіг якийсь чоловік, а слідом за ним бігла жінка. Поліцист наздігнав утікача і відобрав від нього 1,543 доляри, які той щойно пограбував в керівника готелю Арона Сілвера. Сілвер зізнав на поліції, що на нього напали три бандити, які його побили і забрали всю готівку.

● **І досі не вдалося устійнити причини пожежі школи в Шикаґо,** в якій згинуло 87 учнів і три сестри-вчительки. Комісар пожежної сторожі Роберт Квінн виключає підпал, але не може сказати, де саме почалася пожежа і що її спричинило.

● **В жовтні ц. р.** продано в роздрібній торгівлі товарів на суму 17 більйонів долярів, — на 400,000,000 долярів більше як у вересні цього року. Тільки в липні і серпні 1957 року, ще перед рецесією, роздрібний продаж товарів був такий високий.

● **З Голлівуду,** Каліфорнія,— повідомляють, що ролю Ісуса Христа в фільмі „Великий Рибак" за повістю Ллойда С. Даґлеса гратиме пастор Сасне от Майнд Чирч, кіновий актор Доналд Куртіс, який не вірить у божеськість Ісуса. Церква, до якої він належить, приймає вчення Христа, але не вважає його за Божого Сина.

● **Дві великі фірми „Ґренд Юніон" і „А енд П",** повідомляють про значне зменшення цін на каву. І так, „Ґренд Юніон" продаватиме свої сорти кави по 59, 65 і 69 центів за фунт, а фірма „А енд П" по 67, 71 і 75 центів за фунт. Представник фірми „Сівей" ще не знає, чи зменшить його фірма ціну каву, яку тепер продає по 65 і 71 центів.

У СВІТІ

● **Комуністичний Китай,** який наслідує приклад Совєтів у продукуванні численних предметів на експорт коштом життєвої стопи свого населення, засипає тепер азійський ринок жіночими матеріялами на сукні. Вони насичені такими сильними парфумами, що запах зберігається навіть після п'ятикратного прання в холодній воді.

● **Тіто,** в дорозі до президента Сукарна в Індонезії, зупинився в єгипетському місті Порті Саіді. Туди ж приїхав президент Об'єднаної Арабської Республіки Гамаль Абдель Нассер з своїми міністрами, який протягом двох годин нараджувався з Тітом. В поворотній дорозі Тіто зупиниться в Єгипті на довший час з офіційними відвідинами Нассера.

● **У Касаблянка в Марокко** вибухли вуличні демонстрації, під час яких убито капітана французького чужоземного Леґіону. Марокканські власті поєднюють демонстрації обуренням мусульманського населення з приводу наскоку 20 французьких вояків, які прийшли у ночі з минулого вівтірка на середу з Альжиру й без попередження відкрили вогонь по шатрах альжирських утікачів. Під час того нападу 7 мусульман убито, а 11 ранено. Між убитими були три жінки і четверо дітей.

● **В Англії** протягом 28-х днів панувала густа мряка, внаслідок якої значно зросло число смертних випадків від запалення легенів та хвороб горла: померло 3,532 особи, в порівнанні з 2,682 в тому самому часі минулого року. Мряка, що є частим явищем в Англії шкідлива для здоров'я населення з уваги на насиченість її димом із коминів та газоліновим чадом.

● **У палаці Об'єднаних Націй** з'явився вже третій член закордонного уряду альжирських націоналістів, міністер закордонних справ д-р Мохаммед Лямін - Дебаджін. Раніше прибули міністер інформацій і економічних справ. Альжирські націоналісти використовують приявність в Ню Йорку представників 81-ої держави для пропаґанди справи самостійности Альжиру, за яку ось уже чотири роки йде підпільно-революційна війна. Водночас делеґація закордонного альжирського уряду прибула до Пейпінґу, щоб дістати зброю від китайських комуністів для боротьби проти Франції і для закріплення комуністичних впливів серед північно - африканських арабів.

● **У Карльсруге,** в Західній Німеччині, почався судовий процес проти берлінського лікаря д-ра Вольфґанґа Вольґемута, який вхопив колишнього шефа західньо - німецької розвідки, д-ра Отти Йона і вивіз його до комуністів. Вольґемутові закидають зв'язки з комуністами для саботажних і підривних дій.

● **Паризька поліція** сконфіскувала число щоденника „Ль' Експрес", в якому була вміщена стаття із закидами міністрові інформації Жакові Сустелеві за ширення фальшивих інформацій та фальшування правди про вибори в Альжирі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВІРА В ДЕМОКРАТІЮ

Минулого тижня в четвер, у Сан Франсіско, на форумі Торговельної палати в Каліфорнійському стейті, державний секретар Дж. Ф. Доллес виголосив одну з тих промов, які входять в історію американської закордонної політики, як її напрямні та авторитетні інтерпретації. Пригадавши заповіт Леніна про основну ціль комунізму — опанувати цілий світ, та ствердивши, що комунізм, змагаючи до тієї цілі в ґльобальних розмірах, хоче оточити й ізолювати Америку, як найтруднішу на тому шляху перешкоду, Доллес пригадав деякі найосновніші принципи американської політики. Він — як це підкреслили газети — не сказав у своїй промові нічого нового, проте, його пригадки відсвіжили деякі правди, що їх люди схильні забувати під впливом барабанного вогню комуністичної пропаґанди, яка просочується тисячами видних і невидних для ока каналів. Найосновнішою такою правдою є завітна ціль всієї американської політики — „забезпечити благодаті свободи для нас і нашого потомства" — як це формулює американська Конституція.

Доллес звернув увагу на те, що в процесі уярмлення 900 мільйонів людей не було ні одного випадку, щоб комуністи прийшли до влади внаслідок свобідно виявленої волі народу. Вони завжди захоплювали владу насильством і вдержуються при владі лише завдяки штудерній системі поліційної диктатури. Коли тільки уярмлені комуністами народи дістають змогу маніфестувати свої дійсні переконання, вони роблять це — масовою втечею у вільний світ, повстаннями і заворушеннями. Дві третини комуністичних полонених у Кореї відмовились вернутися до Китаю чи Північної Кореї; до Гонґ Конґу і Макао безупинною річкою пливуть втікачі; з Північного В'єтнаму втекло на південь кругло 1 мільйон людей; 200,000 людей втекло з Мадярщини безпосередньо після здавлення повстання; понад 3,000,000 мешканців підсовєтської Німеччини втекли на захід. Заворушення і повстання в східньому Берліні і Східній Німеччині, в Польщі, на Мадярщині, в комуністичному Китаї та в усіх інших опанованих комуністами країнах з Україною включно, свідчать про дійсне відношення народів до комуністичного режиму.

Доллес звертає увагу, що скрізь там, де виявились сили спротиву, комуністи зупиняються у своєму поході. Присвятивши найбільше уваги далекосхідним і взагалі тихоокеанським відносинам, Доллес пригадав, що від часу покликання до життя Південно-Східнього азійського оборонного пакту (СЕАТО) — комунізм не поширився в Азії ні на одну провінцію. І, як найкращу ґарантію зберігання вільного світу проти комуністичної аґресії, Доллес вважає зберігання тієї велетенської оборонної машини, що її створила система західніх колективних договорів. Щоб ця система була ефективною, треба мати поважні рухомі сили, які кожної хвилини можна перекинути на загрожене місце. Прецеденси з Ливаном, Квімосм і тепер Берліном указують на правильність цього стратеґіно-політичного плянування.

Доллес виголосив свою промову зумисне в Сан Франсіско, над Тихим океаном, де американські торговельно-промислові кола частинно піддаються нашіптуваним теоріям, що визнання Америкою комуно-китайського режиму збільшило б американські торговельні обороти. Доллес розбиває цю леґенду. Він перестерігає, що прийняття комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй і визнання його Америкою так скріпило б його авторитет і так болюче вдарило б по антикомуністичних азійських країнах, що заволодіння комунізмом новими великими просторами в Азії було б тільки питанням часу. Від того американська торгівля не збільшилася б, а звузилась, бо відпали б, як торговельні контрагенти, ті теперішні вільні далекосхідні країни, які стали б жертвою комуністичної аґресії. Комуно-китайські провідирі переводять тепер новий драконський експеримент, заганяючи мільйони людей у невільницькі табори праці. Проте, такі комуністичні експерименти, що не рахуються з вимогами людяности та життьовими потребами громадян, назовні приводять до деяких матеріяльних успіхів, які скріплюють режим.

Але Доллес закликає не задивлятись у зовнішні осяги комунізму. Кожна диктатура виглядає суцільнішою, твердішою, впорядкованішою, ніж демократія, з її ніби індивідуалістичним розпорошенням та неладом. Насправді ж, як виявив досвід всесвітньої історії, демократії куди сильніші, тугіші, стійкіші, а за блискучими фасадами ніби могутніх диктаторських імперій завжди криялися недоліки і такі слабості, що приводили до заламання цілої системи. У цій останній великій промові державного секретаря кінцеві висновки навіяні ідеалістичним оптимізмом. Це — не наївний оптимізм, породжений бажанням і бездільністю, а творчий оптимізм, спертий на вірі в демократію та на ділах, що роблять демократію дійсно сильною.

„ПАМЄНТНІК КІЙОВСКІ" І „НЕІЗВРАЩОННАЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ-РУСІ"

У політичній думці двох східньо-европейських еміґрацій, польської і російської, починають виявлятися і змагатися між собою дві протилежні тенденції, що в основу їх покладена одна ціль: федерація України в одному державному організмі із сумежним їй народом — польським або російським. Обидві тенденції ставляться вороже до ідеї української окремішности й державної незалежности і обидві базуються на федеративних концепціях з-перед 300 років — російськи, на концепції „возз'єднання України з Росією", виводжуваній ними з Переяславської умоги 1654 року і зреалізованій далекосяжно Совєтами, а польськи — на короткотривалому періоді польсько-української злагоди, зафіксованої в Гадяцькому договорі 1658 року.

Виявом обидвох тенденцій є два підготовлювані останнім часом видання — „Памєнтнік Кійовскі" лондонського польського „Кола Кійов'ян" (гуртка киян) і „Неизвращенная история Украины-Руси" Бльоку націоналів народів Росії. Обидва видання, хоч і обстоюють ідею федерації (одне з Польщею, друге з Росією), різняться поміж собою підходом. Поляки приготовляють свій „Памєнтнік Кійовскі" для висвітлення і для доповнення (з їхнього погляду) історії України деякими історичними причинками, а змобілізовані росіянами федералісти з „бльоку націоналів" намагаються представити всю історію України в бажаному їм вигляді, відповідно „виправивши" „перевернувши", а то й заперечивши її.

Цікаве обґрунтовування обидвома сторонами запланованих ними видань. Поляки задумують видати свій „Памєнтнік Кійовскі" для протидіяння пропаґанді колишніх та теперішніх російських імперіялістів і їхнім намаганням „представити Польщу і польський нарід, як ворогів українського народу". „Кожна російська книжка, — пише лондонський „Оржел Бяли" — чи то з ділянки історії, економії чи історії мистецтва, якщо вона стосується тільки минувшини українських земель і Києва, повна інвектив на адресу Польщі. Ми, поляки, могли б перейти до порядку над цими псевдонауковими пашквілями, якби не факт, що появляються вони з тією метою, щоб нацьковувати нас проти українців і виховувати їх в ненависті до Польщі. Протягом останніх сторіч Росія представляє у своїй історії, літературі Польщу в світлі некориснім, з виразною тенденцією постійного підбурювання проти нас. Досягла вона своєї цілі, зацепивши українцям російську точку бачення, що у висліді утруднює сьогодні всі зусилля людей доброї волі знайти якийсь спосіб життя для майбутности двох братніх народів — поляків і українців... Російські тенденції гиразні і для нас (поляків — Н. В.) цілком ясні. Комуністична Росія так само, як і царська Росія, є така ж імперіялістична і так само боїться смертельно політичного порозуміння і співпраці Польщі й України. Тому вона змагає всіма силами, щоб втримати недовір'я українського народу супроти нас, воскрешаючи відповідно спрепаровані марива минулого, хоч тепер вже дуже мало залишилося з того, що нас (поляків — Н. В.) колись від українського народу ділило".

В дальших міркуваннях на цю тему „Оржел Бяли" обвинувачує українську еміґраційну пресу за її „напасницькі" антипольські статті, мовляв, це вони є „доказом того, якою успішною була російська (антипольська — Н. В.) робота", забуваючи про те, що причиною антипольських виступів українців були і є недавні, а то й теперішні виступи самих же таки поляків, як і практична їхня політика, інколи дуже далекі до пристойности.

Не входячи в слушність того чи іншого обґрунтовування доцільности запроєктованого лондонським „Гуртком киян" видання двотомового збірника „Памєнтнік Кійовскі", треба сказати, що вміщені в ньому матеріяли, якщо вони будуть витримані в науковій об'єктивності, зможуть стати цінним і цікавим причинком до історії України і її взаємин з Польщею. До першого тому збірника мали б увійти такі статті: „Юзеф Верещинський, київський єпископ і його політичні писання" (автор З. Анджейовський), Гадяцька Унія" (проф. Б. Кватковський), „Стефан Хмельницький, славний вождь і київський воєвода" (З. Анджейовський), „Польська освіта на Русі перед перемогою большевизму" (С. Сопіцький), „Українська дума і її автор Адам Чахровський" (З. Анджейовський). До другого тому ввійдуть такі матеріяли: „Перемоги польських елеарів", „Князь Дмитро Вишневецький — перший вождь Запоріжжя", „Самійло Корецький", „Рамоти старого Детюка про Волинь", „Мандрівки по Києву, Київщині, Волині та Поділлю й інші".

З цілком інакшим наставленням і виразним намаганням викривити устійнені вже історичні події, готують видання своєї „неизвращенной" історії України-Руси російські федералісти з ославленого „бльоку націоналів". Як виходить з їхнього листа до редакції „Нового Русского Слова" (надрукованого в числі з 30 листопада ц. р.), ця „історія" має бути відповіддю на пропаґанду „розчленителів". „Ми підготовили — пишуть вони — до друку документальну книгу (500 сторінок), з багатьма мапами, таблицями й ілюстраціями п. н. „Неизвращенная История Украины-Руси", закінчивши її завершенням громадянської війни (1921 р.). Було б бажано, щоб у цій книжці були правдиво насвітлені також і події після 1921 року, включаючи другу світову війну, але, на жаль, про цей період у нас ще дуже мало надруковано". Тому, відкладаючи видання буцімто вже підготованої книжки, її редактори звертаються в цьому ж листі із закликом до „розсіяної по всьому світі еміґрації, яка розуміє загрозу пропаґанди розчленителів", надсилати їм матеріяли, які їх особливо цікавлять. Такими „цікавими" для російських федералістів з бльоку націоналів є, як вони пишуть „зиґзаги совєтської політики в українському питанні; активна співпраця розкаяних українських самостійників з комуністичною владою; життя відступленої Петлюрою полякам Волині; події після другої світової війни". Вже самий перелік бажаних їм матеріялів показує заздалегідь, якими мотивами і тенденціями керуються автори федералістської „історії".

Але ще виразніше виявилися ці тенденції „істориків" з „бльоку націоналів" на... балі „народів Росії", який був влаштований для пропаґанди видання цієї „неизвращенной історії" і прибуток з якого призначено на ту ж ціль. В бальовій залі вивішений був велетенський плякат, що представляв присутнім, якої долі зазнали в минулому всі ті, „хто пробував розчленувати Росію — мечоносці, поляки, шведи, німці, французи" — із надписом: „Пропаґанда розчленування Росії — це поміч комунізмові". Тенденцію цього плякату підкреслено ще виведеною на залі — за зразком, узятим з совєтського балету Мойсеєва, інсценізацією п. н. „Борьба угнетенного украинца с угнетателем-великороссом". В цій інсценізації борються нібито два чоловіки, але коли вони закінчують змаг і підводяться з кудлатої купи, то виявляється, що це — одна людина.

Коментувати всю цю комедію з „історією", плякатами й інсценізацією немає потреби. Комедіянтам на умі тільки одно: затримати в кудлатій купі російської неділимости те, що не було і не буде ніколи єдиним.

Н. В.

НОВИЙ ФРАНЦУЗЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ

Париж. — 30-го листопада відбулася друга тура виборів до Палати Депутатів французького парляменту. Як і треба було припускати, великих несподіванок в останньому висліді у порівнянні з першою турою не сталось. Але все несподіванки таки були.

Перша з них це — велика поразка комуністів. Найбільші оптимісти не сподівалися, що компартія в новому парляменті матиме тільки 10 послів. З числа відданих за їхніх кандидатів голосів припускали для них таки бодай 15. Якщо взяти до уваги, що в попередній палаті комуністи мали 138 місць, то ясно, що зазнали вони катастрофи, яка змушуватиме їх змінити тактику і з паляментарної арени зійти на інше поле.

Чому так сталося? З одного боку, маємо тут діло з постійним спаданням комуністичних впливів після подій у Будапешті, а з другого таки мала значення виборча ординація. Виборчі округи змінено так, що в робітничі квартали включено сусідні без комуністичної більшости, і комуністичні кандидати не могли пройти. Провалився навіть Жак Дюкльо, перша особа після Тореса. Пропорційність тепер не існує, і тому така катастрофа.

Другою несподіванкою слід вважати повний розгром лівиці. Голісти, які називають себе „центристами", дістали понад всякі сподівання — 187 послів. Ніхто не припускав для них більше як 150 місць. Є це перемога властиво безпартійних голістів, тих, що бажали підтримати де Голя. Отже, це особиста перемога де Голя, а не якоїсь програми, бо Унія Нової Республіки (так ця партія себе називає) не має ніякої програми поза підтримкою уряду де Голя.

З одного боку це для майбутньої системи, спертої на особі де Голя, добре, а з другого — зле. Недавно линуле (1951 рік) показало, що наші часи це не часи римської імперії, де складалося присягу на вірність особі, і та особа не потребувала мати програми. Сьогодні концепції, доктрини таки сильніші від одиниць. Рессамблеман дю Пепль Франсе (РПФ) з 1951 р. також ставило своєю метою підтримувати де Голя, але за пару місяців його голоси розсоталися по різних партіях, і РПФ перестало існувати. Тоді де Голь зліквідував навіть свій штаб і перейшов на самітницьке існування в приватній резиденції, з якої вийшов щойно 13 травня ц. р.

Проте, треба сподіватися, що якийсь час де Голь матиме солідну позицію в парляменті, який, хоч і гратиме меншу ролю, як досі, все ж буде джерелом влади. Але що буде, коли з тих чи інших мотивів прийде до проби сил між де Голем і парляментом? Не виключене, що тоді Унія Нової Республіки розлетиться, бож складається вона з елементів дуже відмінних і не пов'язаних між собою нічим, крім особи де Голя. Як довго буде охота його підтримувати, триматимуться разом і являтимуть собою групу в парляменті, що матиме половину голосів, бо 187 вибраних тепер послів це вже 40% парляменту, а ще ж дійдуть ґолісти з Альжиру, де саме почалися вибори. Але, коли прийде зудар де Голя з інтересами поодиноких груп, тоді важко вгадати, що станеться. Дуже легко тоді Унія може розлетітися, бо в ній зібрані особи від дуже правих аж до дуже лівих.

Хоч голісти і звуть себе „центром", все ж прихід їх влади є приходом правиці і розгром, і то повний, лівиці. Дехто навіть побоюється, що в цьому криється зародок упадку де Голя. Де Голь бо — кажуть вони — прийшов до влади як символ єдности народу, а розгром лівиці є не об'єднуванням, а роз'єднуванням, перемогою однієї частини народу над другою. Проте, тут слід зробити заваження, що лівиця у Франції закоренилась скорше між інтелектуалами, а робітництво й урядовці, які становлять кадри соціялістичної партії, давно зреклися своєї „лівости" і тримаються її тільки теоретично.

Черговою несподіванкою треба вважати вхід до парляменту зовсім нових людей. З колишніх послів увійшло лише 20%, решта або не кандидувала, або блискуче провалилась. Причиною цього не лише виборча ординація, але таки бажання виборців не бачити старих прізвищ. Якщо сказано „так" 5-ій Республіці в референдумі, то нехай будуть нові люди. З цієї причини провалилось несподівано багато колишніх міністрів і прем'єрів, людей відомих, присутність яких в парляменті була необхідна, щоб бодай було з кого складати фахові комісії.

Цей несподівано високий відсоток нових людей також буде причиною труднощів нового парляменту.

Але найбільшою пробою буде проба політична. Вона,

(Закінчення на стор. 3-ій)

Роман Смаль-Стоцький

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНОЗНАВСТВА В АМЕРИЦІ

(1)

В дискусії над станом українознавства в ЗДА, що розвинулася в „Свободі" у зв'язку із запланованою катедрою в Колумбії, забрала вже голос низка наших науковців: проф. Л. Шанковський, Я. Рудницький, Т. Мацьків, Б. Романенчук, Л. Винар і я. Низка точок, що їх ужив проф. Шанковський у своїй арґументації — вже вияснені. У своїй останній статті „В справі катедри українознавства" („Свобода", ч. 147) він виставив кілька цікавих нових тверджень, що знову вимагають декількох вияснень, бо справи, над якими розвинулась дискусія, пов'язані з фундаментами життя нашої зорганізованої спільноти в ЗДА та у вільному світі і з її функцією та місією в нашій визвольній боротьбі.

Перша справа. Проф. Л. Шанковський твердить, що поміж мною і ним постало непорозуміння щодо основної теми дискусії, що „червоною ниткою тягнеться через (мою) довгу статтю". Він мав на думці „американську науку українознавства", а я пишу цілий час про „українську вільну науку в ЗДА і у вільному світі". Він далі заявляє, що „покищо ця американська наука українознавства не існує" — і що її мала б щойно створити катедра в Колумбії.

Зіставмо це друге твердження з фактами, і вони вияснять і першу точку, чи дійсно постало все „непорозуміння" з моєї вини. На думку проф. Л. Шанковського, ті українські науковці першої й другої еміґрації, що прийняли американське громадянство, що беруть діяльну участь в американській науці і публікують в Америці свої праці в англійській та українській мовах — не витворили в ЗДА американської науки українознавства. Але, на думку моїх „родовитих" американських колеґ, всі ті українські науковці, американські громадяни, що вчать в американських університетах і каледжах, разом з чисельними нашими публіцистами, вже витворили американську науку українознавства — як ділянки американської славістики, разом з багатою літературною продукцією в українській мові і журналами в англійській мові, і її існування є фактом. Одверто заявляю, що я погоджуюся з думкою моїх американських колеґ, що і Тимошенко, і Добрянський, Мамчур, Шевельов, Решетар, Лев, Войнар, Чировський, Гуцул, Рудницький-Лисяк, Мацьків, Пап, Галич, Каменецький, Пизюр, Дмитришин, Рудий, Задорожний, Кохно, Стерчо, Нагірний, Пеленський, Фізер, Славутич, Білинський, Процюк, Федишин і я, і те велике число колеґ, що публікували свої праці в журналах (які я вичислив у попередній статті) та в українських виданнях — всі ми є представниками тієї американської науки українознавства в її різних ділянках, включно з десятком наших природників і математиків, що в своїх дисциплінах теж збагачують американську науку про Україну і включають в неї осяги українських дослідчих шкіл. І осяги тієї американської науки українознавства за останнє десятиліття не слід знецінювати, включно з осягами самого же проф. Л. Шанковського, бо їх можна рівняти із іншими осягами американської славістики, а саме науки польонознавства чи чехознавства (ми далеко випередили всіх інших славян, за виїмком москалів).

Звертаю увагу на точку зору й практику американців. Вони включають Архипенка чи Годяка в американське мистецтво. Вони уважають натуралізованого американського громадянина проф. Р. Якобсона, Гарвард за представника амер. славістики й русистики, разом з іншими колишніми еміґрантами як Струве і Карпович; вони зачисляють проф. Вайтравба, Гарвард, так само натуралізованого жидівського еміґранта з Польщі, разом із проф. Ґалецьким, Лєдницьким і іншими — за представників американської науки польонознавства, проф. Дворніка, Одложілика, Таборського і інших — за представників американської науки чехознавства, проф. Томасіча, Спалатіна і інших — за представників американської науки хорватознавства і т. п. Також і американське жидознавство створене майже виключно американцями-жидами. Нікому з американців російського, польського, чеського, хорватського чи жидівського роду не приходить на думку відмовляти своїм науковцям їх осягів в американській науці, в якій їхні праці творять американські школи дослідів над їхніми старими батьківщинами. Так само ж існує канадійське українознавство, створене нашими науковцями, і їх осягів ніхто з родовитих канадійців не заперечує, і з німецького українознавства німецькі науковці не виключають осягів своїх громадян, як проф. Мірчук чи Панейко.

Тому думаю, що твердження проф. Л. Шанковського, мовляв, „не існує американська наука українознавства", а ми всі, що вчимо по університетах і каледжах, „що найбільше промощуємо шлях для американської науки українознавства", — протиріччя фактам. Примушені обставинами, ми, українські науковці, добровільно включилися в американську науку, приймаючи громадянство, на те, щоб внести наукову правду про Україну і продовжувати згідно з американськими волелюбними традиціями, боротьбу за її академічну свободу. За минуле десятиліття наші осяги такі, що ми виразні твердити: американська наука українознавства вже існує і розвивається, що та наука мала своїх заслужених піонерів як Меннінг, Фредріксен, Чемберлен, Мишуга і ін., і що Наукове Товариство ім. Шевченка та Українська Вільна Академія Наук в ЗДА, американські організації, є майже від десятиліть її „видимими знаками", і що їй не треба ждати аж на „видимий знак" катедри в Колумбії, з її журналом, бо ж УВАН роками видає свої „Еннеле".

Я з'ясував тут американську сторону медалі, справу фактичного статусу науковців-скитальців з американської точки зору. Та є і її відворотна сторона, що її завжди мусимо мати на увазі. А саме, що всіх цих науковців-скитальців, — яке ми громадянство не прийняли б, по 1946 році і в яку науку ми себе не включили б — всіх нас у вільному світі об'єднує спільність із старою батьківщиною, її культурою, долею й визвольною боротьбою в одну громаду — фронт української вільної науки, разом із тими колеґами, що затримали свій статус як українські громадяни-еміґранти (наприклад, проф. Шульгин, Кубійович і ін.).

Отож, це не є непорозуміння у мене, як проф. Л. Шанковський думає, а інший підхід до цілої справи, з Кубійович і ін. тедри. Наша вільна українська наука в Америці є водночас американською наукою українознавства, а американська наука українознавства є вільною українською наукою, разом з Решетарем чи Рудцулом.

Олександер Семененко

СЛІДИ ПОЛУВЕДЬКА

(2)

Подеколи Полуведько висловлювався з недовір'ям про Норберта-Валюха. Р. Сушко посвідчив і „запитаний про докази недовір'я, не міг Полуведько їх уточнити". Це була спритна гра нешкідливих для Валюха натяків. На випадок невдачі Валюха, а так само на випадок удачі, мав Полуведько оправдання: „я ж попереджав".

На підтвердження нібито реабілітації Полуведька у Львові народився ще доказ: „Полуведько їхав із цілком конкретним завданням відшукати сліди Павлуся (Валюха) та Хом'яка в Україні. Про останнього було відомо, що він жив перед війною в Харкові, маючи власне авто тощо".

Читача вражає, що завдання шукати сліди убивців дано саме особі, до якої й члени ОУН після убивства почали ставитися з застереженням і яка зникла без сліду після вбивства. Читач може запитати автора: від кого і де Полуведько дістав таке завдання?

Харківський період Полуведька автор обминув, хоча живуть на еміґрації десятки свідків того часу. Автор мав для цього підстави, бо обмежив тему Роттердамом. Але для вияснення постаті Полуведька на весь зріст і для його реабілітації автор не може нехтувати тим періодом, на мою думку (крім невідомих ще нам інших криватих слідів Полуведька), існують дві яскраво позначені траси: Фінляндія-Роттердам і Роттердам-Харків.

Не знаю, чи Полуведько шукав у Харкові Валюха, Хом'яка і його автомобіля. Також невідомо, чи входило в його „целком конкретне завдання" брати на себе ту активну ролю, яку він узявся грати в Харкові. Треба з'ясувати питання, чи не використав він у той період заплутану ситуацію в ізольованому прикордонному Харкові, розгром київської групи націоналістів і тимчасово розірвані зв'язки організації.

Полуведько з'явився в Харкові у перший день вступу німецького війська. Його активність розгорнулася вразу, саме тоді як жарківські національні елементи, що збереглися у великій кількості від арештів, примусової евакуації і мобілізації, тільки виходили із своїх схованок і починали самоорганізацію. У нез'ясованих обставинах Полуведько став у ті перші хаотичні дні керівником відділу кадрів Міської Управи. До нього напливали десятки й сотні людей і залишали в нього свої життєписи. Серед них було багато українців з активним національним минулим. Можна собі легко уявити, як досвідчені руки Полуведька змайстрували б жертву для гестапо — велику націоналістичну антинімецьку організацію. Це якраз і була витуація, коли велика харківська група мала впасти „жертвою тих спритних людців, що німецькими руками нищили небезпечних їм українських громадських і політичних діячів".

Чи багато ще потрібно доказів на те, що таким спритним був саме Полуведько?

Полуведько залишив по собі зовні таке враження: він був людиною стриманою, певною себе, виявляв досвід і вміння поводитись з людьми; в нього були розумні й проникливі очі; на обличчі, що його характеризувало високе (через лисину) чоло, не було помітно втоми або того напруження, що залишає по собі турботне або нелеґальне життя. Можна було бачити, що його вбрання було пошите не в Европі. Але це не була сіра „грубошерста" продукція „Швейпрому". Його зимове пальто було пошите з доброго матеріялу і походило, певно, з майстерень, доступних для добре оплачуваних совєтських службовців. Видно було, що „збігця з Соловецьких таборів" (тепер цей титул можна брати в іронічні лапки), після прибуття з Фінляндії не був гнаним і голодним парієм в СССР.

Кінець прийшов несподівано скоро. Самовидці розповідали, що гестапівці взяли Полуведька вдень на роботі в Управі. Вони вивели його швидко, навіть без шапки, на мороз і забрали з собою. Це був останній слід Полуведька на харківському снігу.

Чи не варто було б проф. Онацькому переглянути уважніше свої висновки?

Поставивши перед собою Норберта (Валюха) та Хом'яка, він поруч з ними вирізнив би розумного, досвідченого Полуведька, що на дві голови був вищий від тих пересічних своїм розвитком і здібностями аґентів. Тоді настирливо постає питання: Чи витримали б у Фінляндії і в Берліні серед чужого їм націоналістичного оточення свою ролю ці аґенти, коли б з ними не було Полуведька? Чи не він був мозком і орґанізатором роттердамського убивства?

„Було б надто несправедливо, коли б його пам'ять" обороняли такі чесні люди, як проф. Є. Онацький. Останні спроби продовжувати своє діло Полуведько робив у голодному і зруйнованому Харкові 1941 року, де сотні людей в тяжких і складних умовах заходжувалися будувати українське життя.

Коли Полуведька без шапки вивели на морозну Сумську вулицю, тоді минула перша і велика небезпека для багатьох харківських українців. Після того ще був голод, руїна, інші ворожі аґенти, але цього майстра провокацій і убивств уже не було, і робота харківського гурту могла продовжуватися.

(Кінець).

К. Кисілевський

З приводу книжки М. Ломацького „Українське вчительство на Гуцульщині"

Знане із своєї діяльности Об'єднання українських педагогів видало в 1958 р. чергове число своєї Педагогічної Бібліотеки за редакцією енерґійного д-ра В. Луцева.

Книжечка в 72 сторінки, написана Михайлом Ломацьким, зображує цікаво, приступно й гарно ту службу Україні, що її виконали завзяті вчителі.

Попереджає її вступне слово вчителя Сеймена Фодчука, який з признанням висловлюється про виховну й письменницьку діяльність автора. Щоправда, не довелось авторові зазнати спокійних старечих років, бо, як залишенець в Німеччині живе в невідрадних умовинах в домі для старих та в думках часто передбачає загрозу, що висить над нашим наймолодшим поколінням при замітній байдужності багатьох батьків. Звідти й походять такі твори Ломацького, як „Українська еміграція", „Українська культура", „Національна свідомість", „Любов батьківщини"... Тут треба шукати генези його цінних нарисів, сповнених образів із дикої краси наших Карпат та старих звичаїв, збережених там з діда-прадіда: „Верховино, світку ти наш", „З Гуцульщини".

У нищеподаній монографії Ломацький дав нам силуети цілої сотні ідеалістів, що не побоялись тяжких наслідків, але по-геройськи служили рідній землі, рідній громаді та виховували цілі покоління „гуцулят"; не переймались навіть тим переслідуванням збоку австрійської, а згодом польської адміністраційної і шкільної нагінки, що при помочі своїх жандармів (особливо за намісника Потоцького), поліцистів та службовців слідила за кожним кроком українського вчителя, щоб гнати його в глибину гір, в світ, забитий дошками від культурного життя, мучити його духово.

Але цей засіб не стомив українського вчителя, бо навіть у найдальших закутинах він знаходив рідну душу гуцула та жив для неї. Польські переслідування тільки скріпили міць його, викликали більше довір'я Гуцульщини до свого брата, заохочували до реакції в громадах і громадного спротиву. Врешті завзята праця вчительства спонукувала до творення розвоєвих типів школи, чотирі- і сьомикласної, організації „Січей", співацьких гуртків, хорів і „Просвіт", що найкраще освідомлювали „газдів".

Автор оповідає про той ріст освітнього життя на терені одного Косівського повіту, що в першій половині XIX ст. мав тільки кілька шкіл, найстаршу в Красноїлі, парафіяльну з дяковчителем (але побудовану так сильно, що ще в 1944 р. стояла), в Кутах, Яворові, Пістині, Розтоках, в Жаб'ю Слупейці та Ільці, Кобаках, в Космачі... Згодом росло їх число з року на рік, а до вершка дійшло на початку XX ст. Крім одного інспектора, що особливо любив будувати шкільні будинки (хоч був оригінал), інші не заходились дуже коло освіти й виховання гуцулів, а були радше „кресовими патріотами", а ще й п'яницями, або „русинами", підлабузниками і виборчими „гієнами". Між директорами бували й українці, що здебільшого визначались своїми організаційними та творчими здібностями. Одначе їх часто застукувала влада своїми підозрами та гонила з місця на місце, або просто звільняла з посад за сповидні „зневажування державного гербу" дітворою.

Між учителями він підносить особливо тих, що були надзвичайно творчі, зарадні, жертвенні для свого оточення, добрі порадники та лікарі, незрівняні педагоги, патріоти, читальники, мандрівники, любителі побуту й краси природи, садівники, вчителі господарства, організатори, політики... Не забуває теж характеризувати вчительок, що втішались особливою пошаною між гуцульськими „газдинями" за свої практичні вказівки в господарстві.

Отже, маємо тут силуети: „гайдамака" Михайлюк, щирий педагог Богдан Заклинський, „рогата душа" Савкевич, бадьорий, веселий мандрівник Поліщук, справжній „Сковорода" Батюк, політик-радикал Ванюк, його однодумець „гуцул" Додек, організатор хорів і „Просвіти" Цюпрак, оптиміст Корибутяк, політик Децик, солідний педагог Гапанович, працьовитий Донігевич, садівник і основник парку при школі в Жаб'ю Ільці, Теофіль Кисілевський із своєю дружиною, незрівнаною господинею на ціле село; організатор повіту, пізніший інспектор за Української держави та фольклорист Лука Гарматій, автори шкільних книжок: Матвійчук і Домбровський з дружиною, єдиний непоборний українець директор школи між польською дітворою в Косові, Бойченюк, переслідуваний директор в Кутах Старих Гоцю; Евгенія Казієвич, що по перенесенні на інше місце була похована за останньою своєю волею в своєму давньому селі.

Гуцули вміли віддячитись за працю директорові Бойченюкові хлопським похороном з волами. Вміли теж цінити добрих мисливих - учителів, піддавались проводові добрих патріотів, організували гуцульський курінь і гинули на полі бою враз із своїми вчителями - старшинами УСС-ів.

Оцінюючи цю книжку, можу посвідчити її вірність, бо й я як професор учительської семінарії, педагогіюму та семінарії, педагогіюму і педагогічного інституту як організатор учительських курсів та діялектолог мав нагоду часто приглядатись праці нашого вчительства та користати з його фах. помочі в улаштуванні зразкових лекцій навчання і виховання нашої дітвори, користати з їх гостинности, їх щирости.

Одначе я не поділяю усякого песимізму автора, а навпаки вірю в пробудження української душі в слушний мент.

Жалую теж, що не навчив я багатьох учителів збирати матеріяли незрівняної цінности з побуту та мови Гуцульщини, що для кожного „зайди" — діялектолога було й буде завжди дуже утрудненим ділом, бо як справедливо запримітив автор, гуцули відносяться з недовір'ям до них. Натомість учитель міг і може зробити в тому напрямі дуже багато, бо йому довіряють. Така позагодинна праця була б навіки пам'ятна в науці, авчителеві була б дала багато радощів в житті, навіть дуже відсталому від культури. Також сама природа давала вчителеві багато спонук до наукової праці над нею. В цих пралісах та дебрах існують найстарші породи мікротварин та найстарші зела. Для вчителя — природника це незміряне багатство для наукових дослідів.

А ми виховали дуже мало таких дослідників.

Пишу це на маргінесі цієї цінної монографії. При тому смію звернути увагу вихованків автора, що листування із своїми виховниками належить до познак вдячности за давню працю. Хай би він хоч раз на місяць тішився успіхами та щирістю тих, що ними він так дорожить у своїй книжці. Іншим учителям з інших районів раджу наслідувати свого „патріярха". Нехай би не пропадала бувальщина та спогади про давнє!

З життя громад і організацій

Дітройт, Миш.

Кооперативне Свято і посвячення будинку Кред. Спілки „Самопоміч"

Ми вже писали на цьому місці про придбання нашою Кредитівкою власного будинку. Врочисте поблагословлення його і бюр о. каноніком д-ром Кнаппом 15-го листопада ц. р. започаткувало відзначення Дня Кредит. Кооперації і Українського Кред.-Кооп. Руху. Ціль осягнено. Нашій громаді в Дітройті дано змогу зосередити цим разом свою увагу на економічній проблематиці і на потребі розбудувати нашу економіку в співпраці з одинокою місцевою фінансовою українською установою (сьогодні вже понад-мільйоновою) Кред. С-кою „Самопоміч".

Серед приявних свідків посвячення будинку був теж гурт американських гостей з кредит.-юнійних кол і з тих банків, з якими Кредитівка співпрацює. Була теж президентка міської ради Дітройту п-і Маруся Бек з братом Іваном, міським урядовцем, представники наших Кредитівок з Шикаґо, Клівленду і Віндзору. Після відправи і коротких промов о. Кнаппа і гол. дир. Кредитівки п. І. Білоуса, всі учасники переїхали до нової українсько-католицької школи при вул. Генніґ, де в великій залі відбулися дальші частини святкування: академічна, музично - вокальна та бенкетова.

В першій частині ред. „Нашого Контакту" В. Несторович виголосив доповідь про український кредитово-кооп. рух, про його ідейну та матеріяльну вартість. Другу частину започаткувала п-ні М. Брездень, запродукувавши в кількох піснях своє милозвучне меццо - сопрано при форт. супроводі п-і І. Решетилович. Мандоліновий ансамбль хору „Трембіта" під проводом дир. К. Цепенди провів свою програму оригінально, нав'язавши контакт з приявними в низці відомих пісень. Ціла заля з присмністю включилась у спів, чергуючихся з муз. квартетом „Трембіти" або з самою оркестрою. Багато веселости викликав дует братів Хміль, Олега й Андрія. 5-річний Андрій в позі співака зовсім не уступав 10-річному братові і чувся на сцені добре, не вважаючи, що вперше виступав у смокінгу. Приявні ворожили йому добру співацьку кар'єру, але зчудувались ще більше, коли він виступив знову як верткий танцюрист в тріо (дійшла ще Оксана Хміль).

Під час бенкету промовляв ряд почесних гостей. Головним промовцем в англійській мові був А. Марбль, екзекут. директор Миш. Ліґи Кредит. Юній, рівночасно речник 1100 кредитівок стейту з членством 750,000. Не ощаджуючи в похвалах за блискучий (за такий короткий час!) розвиток нашої Кред. С-ки, він вказав, що вона може бути зразком для багатьох американських кредитівок. Маруся Бек президентка міської ради, промовляла по-англійськи і по-українськи, а її милі для наших сердець заяви приявні з радістю оплескували. Черговими бесідниками були: віце - президент Торговельного Банку Ф. Бляске, відпоручник централі Т-ва „Самопоміч" д-р М. Ценко (поруший переконливо важливу справу співпраці кредитівок зі спонзорами, якими є місц. відділи „Самопомочі"), о. д-р Кнапп (сусп. справедливість і християнська взаємопоміч в роботі кредитівок), дир. Кред. Кооп. у Шикаґо О. Плешкевич (гармонійне і тісне кооперування Дітройту і Шикаґо включно з спільно видаваною газетою „Наш Контакт"), дир. Кредитівки в Клівленді Попель, дир. Кредитівки в Віндзорі Кулик, теперішній дир. Кредит. Форда (Дірборн) Ірл Гавчер, (раніше він був заст. дир. Миш. Ліґи Кред. Юній і в тому характері був при оснуванні нашої Кредитівки в 1952 р.). На закінчення промовляли ще д-р О. Марітчак від міс. Відд. Т-ва „Самопоміч" і гол. дир. І. Білоус. Згадавши в цю святочну хвилину Львів і Київ, він запросив п-і І. Решетелович відспівати пісню про Львів. Це було невідоме танґо „О Львове!" (Я. Вечора). Приявні були засочені гарним звучанням невиявленого досі контральта п-і Решетелович, відомої досі лиш як піяністки і акомпаньяторки. Пригадалась притча про закопаний талан.

Мистецькою частиною проводив дир. Василькевич, а товстмайстром був дир. О. Кудрик. З замітних гостей згадаємо ще дир. Ліґи Кр. Юній п. Г. Шваба, презид. міської ради Гемтремку пані Й. Рукс, віце-президентів банків Нюберґа і Лессору та з міської управи п. І. Бека. Письмових привітів було багато. Кооп. Свято залишило добру пам'ять серед 200 приявних і напевно з'єднало нашій Кред. Спілці нових друзів. **В. Н-ич**

Новий французький парлямент

(Закінчення зі стор. 2)

очевидно, прийде на точці Альжиру. Де Голь у цій проблемі, мабуть, не піде на революційні кроки, але все ж захоче командувати. Він уже показав це під час виборів: подано до відома, що ген. Салян, командувач і уповноважений уряду в Альжирі, відкликаний на становище інспектора армії, а на його місце приходить цивільна особа, як це було заповіджено давніше, але перед виборами не було доцільно здійснювати. Це — Поль Деловрiс, фахівець-економіст. Це вказує, що де Голь вирішив приступити до здійснення свого п'ятилітнього пляну розбудови Альжиру й зрівнання альжирців у життьових умовинах з населенням метрополії. Здійснення цього пляну було б якоюсь підставою для розмов з альжирцями. Вже саме усунення Саляна заповідає зміну атмосфери в Альжирі. Але що на це скажуть ті голісти, які були за прихід до влади де Голя саме в ім'я усунення перспективи переговорів — залишається до вияснення.

Зовсім не виключене, що Унія Нової Республіки, створена для підтримки де Голя, буде основною перешкодою при здійсненні його широких плянів. Бо, що б не сказати, де Голь думає широкими категоріями і наставлений на великі потягнення. Членство ж „голістської" партії складається з елементів дуже патріотичних, але з вузьким і часто шовіністичним способом думання. Ті елементи ніяк не хочуть бачити, що велич Франції може втриматися тільки при висоті лету, при співмірності політики з її духовістю.

Це членство, наприклад, хоче, щоб Франція грала рішальну ролю в Европі, але не хоче робити надзвичайного зусилля в перебудові економіки, не хоче зрозуміти, що без співпраці з сусідами ця велич є неможливою. Те саме відноситься до справи Альжиру: вони хотіли б, щоб французи там панували, але дослівно, в колоніяльному розумінні цього слова. Де Голь бачить це інакше, тому він наказав, щоб до виборів ставилися і альжирські націоналісти, а патріоти з Унії Нової Республіки до цього не допустили.

Але вибори, як потвердження референдуму з вересня цього року, дають чергову підставу де Голеві для рішучої дії. І він діятиме. Можна очікувати певних несподіванок ще таки цього місяця.

О. Д-вич

Милвіл, Н. Дж.

40-ліття Листопадового Зриву

23-го листопада о 7-ій год. вечора в УНДомі на Сентер Гров в Милвіл, Н. Дж., відбулася Листопадова Академія, яку після відспівання американського гимну відкрив патріотично - змістовним словом Впр. о. прот. В. Коваленко, після чого першу і другу точку виконав хор під кермою В. Романкова: „Ой впав стрілець" та „Зелений дубочку" — Гайворонського. В третій точці були деклямації у виконанні учнів парохіяльної школи. Усі діти продеклямували по-англійськи вірш „За перший Листопад", а далі українською мовою деклямували вірші учні: Гануся та Михайло Шиманські, Гануся та Яків Федяй та брати Антоничаки Василь і Грицько. В четвертій точці Галя Кудин та Віктор Дзюба заграли на акордіонах: „Взяв би я бандуру", „Човен хитається" та „Де згода в семействі", а Анна Мостова та Галя Сторожук на скрипці та піяно заграли „Гей, там нагорі січ іде". Святочну промову виголосив інж. Котик. Під час перерви переведено збірку на інвалідів.

Друга частина Академії складалася з деклямації Звенеслави Цапар та Ніни Дзюби (старших учениць) „Скрізь плач" та „Надія" Лесі Українки. Пані Д. Цапар продеклямувала „Напис на стрілецьких могилах" а п. Іван Ковальчук „Що кажуть поляглі". Після того мішаний хор виконав „Боже, вислухай благання". Впр. о. прот. В. Коваленко теплими словами подякував усім виконавцям програми та всім присутнім, оголосив наступне Свято Миколая на 21-го грудня і відспіванням нашого державного гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено Листопадову Академію. **Д. Крушевич**

ЗАКЛИК

КОМІТЕТУ ДЛЯ ПІДТРИМКИ Н. А. С.

До Українців
Америки і Канади

Дорогі Браття і Сестри — українці та українки!

Ви вже мали нагоду почути про нашу наукову установу, що називається „Незалежна Асоціяція Дослідників Совєтської Теорії і Практики в національних проблемах". Вона повстала р. 1954 в Мюнхені і згуртувала коло себе ряд українських дослідників - совєтознавців. Знаєте певно і те, що голова цієї Асоціяції професор д-р Юрій Бойко об'їхав цього року важніші міста Америки та Канади, щоб забезпечити матеріяльну підтримку для видання великої праці англійською мовою „Московське коріння большевизму". Ця книга у великій мірі прислужиться нашій національно - визвольній боротьбі, бо чисто науковим методом покаже, що большевизм служить покривкою для московського імперіялізму. Для видання цієї книги разом з виданням бюлетенів „Національна політика Москви" потрібно 15,000 дол. Цю матеріяльну поміч найліпше здійснити через масову передплату згаданої праці, щоб поширити її в колі нашого та чужого громадянства. Ціна за книгу передбачена на 10 дол. Цілу акцію матеріяльного забезпечення вестимуть „Комітети сприяння Асоціяції", які вже існують у Ню Йорку, Филаделфії, Клівленді, Шикаґо, Мінеаполісі, Торонто, Вінніпезі, Віндзорі, Дітройті, Сиракюзах, Едмонтоні та Вашингтоні, інші будуть незабаром зорганізовані. Ці Комітети об'єднують коло себе наше активне громадянство без різниці партійних переконань, яке заявило свою солідарність з цілями Асоціяції і готове і підтримувати. На цій же засаді створено Комітет підтримки Асоціяції в Мюнхені, який з свого боку старається організувати допомогу незалежній науці.

Члени Комітету: Г. Васькович, Е. Гарабач, О.П. Дубицький, П. Кашинський, О. канц. Леськович, Я. Маковецький, В. Максимович, Г. Мартинець, М. Миськів, І. Чорній.

Філія У. Л. Т. у Филаделфії

ділиться сумною вісткою,
що 3-го ГРУДНЯ 1958 року
помер ненадійно
бувший голова Товариства,

Доктор МИКОЛА КОРНИЛІВ

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ у ФИЛАДЕЛФІЇ
з великим сумом і жалем сповіщає своїх Членів
і все Українське Громадянство,
що в середу, 3-го грудня 1958 р.,
несподівано відійшов у вічність,

д-р мед. Микола КОРНИЛІВ

член Клюбу й Товариського Суду при Клюбі.
Вічна Пам'ять Дорогому Небіжчикові.
УПРАВА

В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ,
бл. п. ТЕОДОЗІЯ БУНДЗЯКА
відправиться
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в П'ЯТНИЦЮ, 12-го ГРУДНЯ 1958 р.
о год. 7:00 рано
в УКРАЇНСЬКІЙ КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ
при Мортон вул. в НЮАРКУ, Н. Дж.
ДРУЖИНА І ДІТИ

64-ий Відділ Союзу Українок Америки
— влаштовує —
в днях 13—21-го грудня 1958 р.
у власній домівці, заля ч. 31
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
в НЮ ЙОРКУ
РІЗДВЯНИЙ БАЗАР

ДЕШЕВІ МИКОЛАЇВСЬКІ І СВЯТОЧНІ ДАРУНКИ
ДЛЯ ДІТЕЙ І ДОРОСЛИХ.
Базар відкритий:
в СУБОТИ і НЕДІЛІ — в год. 10:00 рано до 8:00 веч.
в БУДНІ ДНІ — в год. 7:00 до 9:00 веч.
Відкриття:
в СУБОТУ, дня 13-го ГРУДНЯ 1958 р.
год. 10:00 рано

ЗАХОДОМ ХОРУ „ДЗВОНИ" в НЮ ЙОРКУ
Авдиторія НОВОЇ ШКОЛИ св. ЮРА
НЕДІЛЯ, 14-го ГРУДНЯ 1958 р. — год. 5:30 веч.
АКАДЕМІЯ
на честь МИТРОПОЛИТА
АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО
в СУБОТУ, 13-го ГРУДНЯ 1958 р. — год. 8:00 веч.
— відправиться —
в церкві св. Юра в Ню Йорку (7-ма вул.)
ПАНАХИДА
за Душу Великого Українського Митрополита.

АНСАМБЛЬ АКТОРІВ ЛЕГКОГО ЖАНРУ
— влаштовує —
в неділю, 14-го грудня 1958 р.
в год. 7:00 вечора
в залі УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ
180 Вільям вул. в НЮАРКУ, Н. Дж.
ІМПРЕЗУ
ГУМОРУ, РОЗВАГИ, ВІДПОЧИНКУ
ПРИГАДАЙМО ЛЬВІВ
В ПРОГРАМІ:
НАСТРОЄВІ — СЕНТИМЕНТАЛЬНІ — ВЕСЕЛІ ПІСОНЬКИ
МОНОЛОГИ — СЦЕНКИ — СПІВОМОВКИ
ВІДОМИХ І НЕВІДОМИХ АВТОРІВ
ПРО ДАЛЕКИЙ ЛЬВІВ.
ІМПРЕЗА ОФОРМЛЕНА КОСТЮМОВО І ДЕКОРАЦІЙНО
ВИКОНАВЦІ:
АКТОРИ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ
Валя КАЛИН — Іванна КОНОНІВ
Яр. ШНОТ-РУДАКЕВИЧ — Вол. ШАШАРОВСЬКИЙ
Програму веде — ВОЛОДИМИР ШАШАРОВСЬКИЙ
Музичний супровід — проф. БОРИС БАЗАЛЯ
Оформлення сцени — ФЕДІР ЛУЦИШИН
КВИТКИ ВСТУПУ: $2.00; $1.50; $1.25
„БАЗАР" — „ГОВЕРЛЯ".

В НАШІЙ КНИГАРНІ можна замовити:

Т. ПАСІЧНИК: Петро Гордієнко — поема	$ 2.50
Докія ГУМЕННА: Епізод із життя Европи Критської	2.50
Олена ЗВИЧАЙНА: Селянська Санаторія — повість	1.65
Олексій ЗАПОРОЖЕЦЬ-ДЕВЛАД: Гарбузова містерія	1.50
Олена ЗВИЧАЙНА. Оглянувшись назад	1.50
Людмила КОВАЛЕНКО: Рік 2245 — роман-утопія	2.25
Людмила КОВАЛЕНКО: В часі і просторі	2.00
Голубі Дилижанси — Листування вапліїян	1.00
Гнат ДІБРОВА: Подорож у світ	1.00
Микола ПОНЕДІЛОК: „А ми тую Червону Калину" — п'єса на 3 дії	0.50
Мітла — календар на 1958 рік	1.00
З. ДОНЧУК: Через річку	0.75
„ Чорні дні	0.75

Належність за книжки просимо слати
ЧЕКАМИ або ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ (М. О.):
Svoboda
81-83 Grand St., (P. O. Box 346), Jersey City 3, N. J.

• ПОВІДОМЛЕННЯ •

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ

Комісія УВАН у США для Дослідів над Пореволюційною Україною і Совєтським Союзом,
ДОПОВІДЬ — Доктор ІВАН ЛИСЯК - РУДНИЦЬКИЙ: — „Українська революція із перспективи сорокліття". Засідання відбудеться в суботу, 13 грудня 1958 р., о 7:00 год. веч., в будинку Українського Інституту в Америці (2 Іст 79 вул. Н. Й.) Вхід вільний. — **Керівництво Комісії.**

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
ПЛЕНАРНА КОНФЕРЕНЦІЯ
ДОПОВІДЬ — Доктор Йосип ЛІХТЕН:
„ЖИДИ В ЖИТТІ І ТВОРЧОСТІ ІВАНА ФРАНКА".
Конференція відбудеться
в будинку УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ в АМЕРИЦІ
(2 Іст 79 вулиця в Ню Йорку)
в НЕДІЛЮ, 14-го ГРУДНЯ 1958 р.
о 7:00 год. вечора.
ВХІД ВІЛЬНИЙ!
Управа УВАН у США

ВЖЕ МОЖНА НАБУТИ
УКРАЇНСЬКІ МОЛИТОВНИКИ
„З НАМИ БОГ"
ПОВНИЙ МОЛИТОВНИК
З усіми молитвами
Божественною Літургією
Молебнями
Акафистами
Вечірнею
Утренею
Тропарами і Кондаками
Катехизмовими науками
Церковними піснями
і колядами
497 стор. чіткого виразного друку
тільки — $3.00
Тверда півшкіряна чорна оправа з золотими витисками.
ЗАМОВЛЯТИ:
"SVOBODA" P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Увага! ДЖЕРЗІ СИТІ й ОКОЛИЦЯ! Увага!
Величаве Відкриття — Grand Opening!
в суботу, 13-го грудня 1958 р.
—> ВІДКРИВАЄТЬСЯ <—
НОВА УКРАЇНСЬКА ТАВЕРНА
при 284 HALLADAY STREET — JERSEY CITY, N. J.
ЕВРОПЕЙСЬКІ НАПИТКИ! — ДОМАШНІ ПЕРЕКУСКИ!
Запрошується все Українське Громадянство відвідати нас!
ЗНИЖЕНІ ЦІНИ ПРИ ВІДКРИТТІ.
Володимир ГУСАР і Юрій ДАВИДІДА
власники

НОВИНА!
СВАТАННЯ на ГОНЧАРІВЦІ
Оперета
Г. Квітки-Основяненка
Музика К. Стеценка
У виконанні артистів, хору та оркестри українських театрів.

Три платівки 12", 33 1/3 РПМ, в альбомі.
Мист. оформлення — арт. мал. М. Бутовича.
Ціна альбому $12.50, кошти пересилки 50 центів.
НОВІ ДИТЯЧІ КАЗКИ НА ДОВГОГРАЙНИХ ПЛАТІВКАХ у вик. ІРИНИ ЛАВРІВСЬКОЇ:
Ч. 802. КАЗКИ: 1. Повстанець, 2. Мора — Донька Хана Половецького, 3. Сташко Морозенко, 4. Добра Мати, 5. Козак Журба, 6. Горобчик Івась. Ціна дол. 3.95.
Ч. 803. КАЗКИ: 1. Мати, 2. Пригоди Михася, 3. Князь Олег, 4. Марко Проклятий, 5. Петро і Павло, 6. Як братчик і сестричка долі шукали. — Ціна дол. 3.95.
ЖАДАЙТЕ НАЙНОВІШОГО КАТАЛОГУ ПЛАТІВОК НА 1959 РІК ДАРОМ!
Замовляти ТІЛЬКИ через:
Svoboda Book Store
P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

БЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Управа Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 153, повідомляє своїх членів, що **Річні збори** відбудуться в п'ятницю, 12-го грудня 1958 року, о год. 7:00 веч., в залі УНДому при 760 State St. На цих зборах буде звіт Управи й Контрольної Комісії за минулий рік, а також вибір нової Управи на 1959 рік. Всі члени є зобов'язані прибути на ці збори. Просимо вирівняти свої залеглі вкладки та приєднати нових членів до УНСоюзу. — М. Федишин, предс.; М. Гуряк, кас.; І. Будяк, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — **Річні збори** Т-ва ім. М. Грушевського, Відд. 219, відбудуться в суботу, 13-го грудня 1958 р., о год. 7-ій веч. — Юров, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Від. 204 ім. Гончаренка, повідомляє своїх членів, що церква св. Володимира при 14-ій вул. і заля, в якій наш Відділ приміщувався від початку свого заснування, є продана, тому наш Відділ перенісся на стало до УНДому в Ню Йорку — 140-142 2nd Ave. Збори і збирання місячних вкладок відбудуться в суботу, 13-го грудня 1958 р., у залі ч. 25. Від тепер збори будуть відбуватися в кожну другу суботу місяця, о год. 7-ій веч, у вищезгаданій залі. — Управа.

ЛІНДЕН, Н. Дж. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 306, повідомляє всіх своїх членів, що **Річні збори** відбудуться в суботу, 13-го грудня 1958 р., о год. 7-ій веч., в домі Стефана Березн, — 610 Van Buren St. На порядку: звіт Управи і Контр. Комісії та вибір нового уряду на 1959 р. Проситься прийти і привести кандидатів до Т-ва і УНСоюзу. — Ст. Береза, предс.; І. Ошуст, кас.; А. Андрійців, секр.

БРОНКС, Н. Й. — Т-во „Згода", Відд. 210, повідомляє всіх своїх членів, що **Річні збори** відбудуться в суботу, 13 грудня 1958 р., під ч. 714 Logen Ave. о год. 8-ій веч. Просимо, бодай раз на рік прийти, вислухати звітів з діяльности за минулий рік та вибрати нову Управу на 1959 рік. — І. Базиляк, предс.; М. Яйко, кас.; І. Франко, секр.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 266, повідомляє своїх членкинь і членів, що **Річні збори** і вибори нових урядників на 1959 р. відбудуться в суботу, 13-го грудня 1958 року, о год. 7:30 веч., в залі св. о. Миколая при Пуласкі вул. Управа просить прибути на ці збори, бо є важливі справи до полагодження. — Т. Сюрко, предс.; Ю. Грицай, кас.; В. Труфин, секр.

ЮТИКА, Н. Й. — Оцим повідомляю членів Відд. 484 ім. Т. Шевченка, що чергові Місячні збори нашого Відділу відбудуться в суботу, 13-го грудня 1958 року, о год. 7-ій веч., в приміщенні церковної залі, при 1108 Стейт вул. На денному порядку є дуже важливі справи до полагодження, а зокрема визначення дня Річних зборів, тому є побажаним, щоб всі члени були присутніми. Звертаюся з гарячим проханням до тих членів, що залягають заборгованість Відділові, щоб чим скоріше вирівняли заборгованість, бо в противному разі можуть втратити право користати із Союзових прав. При цьому дозволю собі висловити щиру подяку всім членам, які співпрацювали зі мною для добра УНСоюзу, щоб наш Відділ був відмічений Централею УНСоюзу, при Вашій дальшій співпраці скоро подвоївся. — В. Запаранюк, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Б-во св. Михаїла, Відд. 142, повідомляє всіх своїх членів, що **Річні збори** відбудуться в суботу, 13 грудня, о 8-ій год. веч., в залі УНДому — 214 Fulton St. Управа Відділу просить про численну участь на зборах. На порядку: вибір нових урядників на 1959 рік. — М. Маркович, секр.

ШИКАГО, Ілл. — **Річні збори** Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 220 відбудуться в суботу, 13-го грудня 1958 р., о год. 7:30 веч. точно, в парох. залі, 4952 Полайна вул. Обов'язком всіх членів і членкинь, без різниці, плачення вкладок річно, чи місячно, — бути присутнім на зборах. На порядку: звіти Управи і Контр. Комісії з діяльности за минулий рік та вибір нового Уряду на 1959 рік. — Г. Гаврилюк, предс.; С. Блідий, кас.; Г. Гарасим, секр.

СТАПЛЕТОН, Ст. Ай., Н. Й. — Відд. 211, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що **Річні збори** відбудуться в суботу, 13-го грудня 1958 р., точно в год. 7:30 веч., в залі української кат. церкви — 35 Варен вул. Просимо всіх членів прибути на збори, з огляду на звіти Управи і Контр. Комісії та вибір нових урядників на 1959 рік. Довгуючих членів просимо вирівняти залеглості. — Т. Соколовський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — **Річні збори** „Дністра", Відд. 361, відбудуться в суботу, 13-го грудня 1958 р., о год. 8-ій веч., в домівці при 119 Евеню "А", 1 поверх. У програмі: протокол, фінансовий звіт і Контр. Комісії, звіт опікунів хворих, бондування і нагороди урядникам, кореспонденція й біжучі справи, плян праці на наступний рік. Перед зборами приймається вплату членських внесків. М. Малетич, предс.; П. Кучма, фін. секр.; В. Хоміцький, кас.; Г. Яремчук, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Мир", Відд. 324, повідомляє, що Звичайні Місячні збори відбудуться в суботу, 13-го грудня 1958 р., о год. 7-ій веч. З огляду на кінець року просимо всіх членів прибути громадно, бо є деякі важливі справи до полагодження. При цьому просимо вирівняти залеглі вкладки. — С. Барабах, заст. предс.; І. Струк, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Управа Т-ва „Запорозька Січ", Від. 325, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що **Річні збори** відбудуться в суботу, 13 грудня 1958 р., в залі УНДому при 216-218 Гренд вул. в год. 8-ій веч. Порядок зборів: звіти з діяльности Управи за 1958 рік та вибір нових керівних органів Відділу на 1959 рік. — І. Малик, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Т-во Українська Січ, Відд. 182 повідомляє, що **Річні збори** членів відбудуться в неділю 14-го грудня 1958 р., о год. 1,30 по полудні в парафіяльній залі 45-47 Говп Евню, Пассейк, Н. Дж. На порядку дня звіт Уряду, Конт. Комісії і вибір нового Уряду на 1959 рік. Просимо прийти точно! — Уряд.

ГЕРКІМЕР, Н. Йорк. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 192, повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю 14-го грудня 1958 р., о год. 2-ій по полудні, в залі УНДому. На порядку дня звіти Уряду і вибір нового Уряду на 1959 рік. Просимо про точне і численне прибуття. — Ярослав Сенишин, предс.; Ілько Верещак, касир; Матвій Політило, секретар.

ІСТ Ст. ЛУІС, Іллиной. — Т-во св. Михаїла, Відд. 308, повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю 14-го грудня 1958 р., о год. 2-ій по полудні, в залі УНДому, 1020 Н. 9-та вул. Просимо про численну участь. — Г. Лень, предс.; Петро Івасишин, заступ. касира і секретар.

СЕНТРАЛ ФОЛЛС, Р. І — **Річні збори** Т-ва ім. І. Франка, Відділ 93, відбудуться в неділю 14-го грудня 1958 р., о год. 1-ій по полудні, при 59 Сентрал Стр. Просимо вирівнювати залеглі вкладки і прийти на збори. — М. Іваницький, секретар.

Монессен, Па. — Б-во св. ап. Петра і Павла, Відділ 338, повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 14-го грудня 1958 р., о год. 1,30 по полудні, в УНДомі при 2-ій Стр. і Скунмекер Евню. На порядку дня вибір Уряду на 1959 рік. Просимо вирівнати залеглі вкладки і прибути численно на збори. — А. Янковський, секретар.

ВІЛІНГ, В. Вір. — Відділ 56 повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю 14-го грудня 1958 р., о год. 2-ій по полудні в церковній залі. Всі члени мають обов'язково прийти! — І. Ковальчик, предс.; П. Вітенко, касир; М. Медвідь, секр.

ГЕРІ, Індіяна, — Т-во ім. Т. Шевченка, Відділ 100 повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 14-го грудня 1958 р., о год. 2-ій по полудні, в Інтернейшел Інститут 321 Вест 15-та Евню. На порядку дня звіти Уряду і Контрольної Комісії, справа нової льокації і т. п. Просимо про численну участь. — В. Бабк, предс.; А. Цебак, секр.

АМБРІДЖ, Па. — Б-во св. о. Николая, Відділ 276 повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 14-го грудня 1958 р., о год. 2-ій по полудні. На порядку дня: річні звіти і вибір Уряду на 1959 рік. Просимо вирівнувати вкладки і приєднувати нових членів. По зборах буде перекуска, яку приготовить наше сестрицтво. — Ст. Іваницький, секретар.

КЛІВЛЕНД, Огайо, — Б-во св. Василія Великого, Відд. 364 повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю, 14-го грудня 1958 р., о год. 2-ій по полудні, в УНДомі 3161 Іст 93-та Стр. Тому, що це останні збори в 1958 році, просимо про вирівнання вкладок і численну участь в зборах. — Іван Кореневич, предс.; Евстахій Макарик, касир; Володимир Владика, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во „Сокіл", Відділ 336 повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 14-го грудня 1958 р., о год. 1-ій по полудні. Просимо вирівняти вкладки перед річним замкненням рахунків. Суспендовані будуть прийняті наново, коли заплатять свій довг. — Г. Степанек, предс.; Г. Кісіль, фін. секр.; Т. Кальмук, рек. секретар.

ВЕСТ ПУЛМАН, Ілл. — Сестрицтво ім. Рождества Пресв. Богородиці, Відділ 216 повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 14-го грудня 1958 р., в церковній залі під ч. 12205 Парнел, точно о год. 2-ій по полудні. На порядку дня вибір Уряду на 1959 рік. Просимо про численну участь. — Анна Сосновська, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во ім. І. Франка, Відділ 334 повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю 14-го грудня 1958 р., в УНДомі. На порядку дня устійнення реченця Річних зборів. Просимо вирівнувати залеглі вкладки. — Николай Задорецький, предс.; Стефанія Боганек, касир; Григорій Демкович, рек. секретар.

МЕНВІЛ, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відділ 349, відбудуться в неділю, 14-го грудня 1958 р., о год. 3-ій по полудні, в домі Ветеранів при вул. Вашингтона. До полагодження важні справи, присутність членів обов'язкова. — Управа.

Дітройт, Міш. — Т-во ім. Ів. Франка, Відділ 146 повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю, 14-го грудня 1958 р., о год. 1,30 по полудні, в Домі Українсько - Американського Осередку, при Карпентер і Мітгел. На порядку дня вибір Уряду на 1959 рік. Просимо вирівнувати залеглости, щоби не передавати їх новому урядові. — Михайло Війтович, секретар.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Дністер", Відділ 430 подає до відома всім своїм членам, що побір вкладок за грудень відбудеться дня 14-го грудня 1958, в Українськім Клюбі при 847 Н. Френклін Стр. в годинах від 11,30 до 1,30 по полудні, і 20-го грудня 1958 р. в Українськім Клюбі при 23 і Брави Стр. в годинах від 7, до 9-ої вечером. З огляду на кінець року і замкнення рахунків складки мусять бути вислані до Головної Каси найдалі до 25-го грудня. Просимо вирівнювати всі залеглости і уможливити нам розрахуватися перед УНС і Контрольною Комісією в означеному часі. — За Управу: Роман Дяків, Осип Вакай, Роман Книш.

МАГАНОЙ ПЛЕЙН, Па. — Управа Відділу 28 повідомляє, що **Річні збори** відбудуться дня 14-го грудня 1958 р., в залі Української Катол. Церкви св. Івана, Мейвіл, Па. — І. Галіда, секретар.

РОЧЕСТЕР, Ню Йорк. — Сестрицтво Рождесва Пресв. Богородиці, Відділ 36 повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 14-го грудня 1958 р., о год. 2-ій по полудні. На порядку дня вибір нового Уряду на 1959 рік й інші важні справи. Просимо приєднувати нових членкинь, вирівнювати залеглі вкладки і численно прийти на збори. — Ева Геруля, предс.; Марія Шворц, касир; С. Гунька, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. — Б-во св. Ів. Хрестителя, Відділ 292 повідомляє, що 14-го грудня не буде зборів, а тільки збирання членських вкладок. **Річні збори** відбудуться дня 21-го грудня 1958 р., о год. 2-ій по полудні, в УНДомі. Кожний член хоч раз врік повинен прийти і взяти активну участь в зборах. — П. Кізел, предс.; Н. Ціко, касир; П. Федик, секретар.

ТОЛІДО, Огайо. — Б-во св. о. Николая, Відділ 167 повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 14-го грудня, 1958 р., о год. 2-ій по полудні, в залі, де все. На порядку дня вибір Уряду на 1959 рік. Просимо вирівнувати залеглости й взяти численну участь в зборах. — Д. Медецький, предс.; Ів. Кульматиський, фін. секр.

ПРОВІДЕНС, Р. Ай. — Сестрицтво „Любов", Відділ 177, повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 14-го грудня 1958 р., точно о год. 1,30 по полудні, в церковній залі ріг Паблік Стр. Провіденс. На порядку дня звіти і вибір Уряду на 1959 рік. — Іван Лаба, секр.

РІВЕРГЕД, Л. Ай. Ню Йорк. — Б-во св. Івана Хрестителя, Відділ 256 повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 14-го грудня, 1958 р., о год. 3 по полудні, в церковній залі. На порядку дня вибір Уряду на 1959 рік, опісля вільна вечера для всіх членів і їх родин. Для дітей буде програма і відвідини св. о. Николая. Просимо про численну участь і про вирівнування залеглих вкладок. — Ольга Недошитко, секретар.

АНСОНІЯ, Конн. — Т-во „Запорозька Січ", Відділ 67, повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 14-го грудня, 1958 р., точно о год. 2-ій по полудні в Ліберті Голл при Мей Стр. На порядку дня вибір Уряду на 1959 рік. Присутність членів обов'язкова. — І. Патуляк, предс.; М. Гузій, касир; І. Хировський, !ін. секр.

БАЛТІМОР, Мд. — Братство Пресв. Тройці, Відділ 320, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю 14-го грудня 1958 р., о год. 2-ій по полудні, в Українськім Горожанськім Клюбі, 3101 О'Доннел Стр. Просимо вирівнувати залеглі вкладки. — Д. Пісецький, предс.; І. Малко, секр.

КЕМБЕЛ, О. — Т-во „Сокіл", Відділ 218, повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 14-го грудня 1958 р., в УНДомі, о год. 3,30 по полудні. На порядку дня звіти і вибір Уряду на 1959 рік. Просимо вирівнувати вкладки і численно прийти на збори. — За Управу: П. Лисибанич, Н. Стадник.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відділ 102, відбудуться в неділю, 14-го грудня 1958 р., в церковній залі 2280 В. 7-ма Стр. зараз по співаній Службі Божій. Рівночасно подаємо до відома, що **Річні** збори відбудуться 28-го грудня 1958 р., о год. 12,00 в полудне в церковній залі. — М. Декан, предс.; С. Косик, касир; М. Бобечко, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Сестрицтво „Любов", Відділ 37, повідомляє, що **Річні** збори відбудуться в неділю ,14-го грудня 1958 р., о год. 3-ій по полудні, в УНДомі 214-216 Фултон Стр. На порядку дня річні звіти і вибір Урядку на 1959 рік. — Анна Погранична, предс.; Марія Полевчак, касир; Анна Гнатюк фін. і рек. секретарка.

Коли Ви вважаєте себе політичним еміґрантом — амбасадором України, то знаєте про великий вклад Українського Народного Союзу в змаганнях за права України та українців. Ви напевно свідомі обов'язку бути членом цієї організації.

ПОХОРОНИ бл. п. о. ВАСИЛЯ СУШКА

Багато парафіян невіджалуваної пам'яті о. Василя Сушка, що помер 25-го листопада ц. р. у Балтіморі розсіяні сьогодні по світі і багато нових знайомих Він з'єднав собі далі на еміґрації в Австрії і тут в ЗДА. Сам скромний, про себе не дбав, а коли хто звертався за поміччю, ішов просити за ним, хочби справа виглядала цілком безнадійною. Хоча останні його безпосередні парохіяни не були у Балтіморі, де Він жив, але розсіяні по всьому Мериленді, і хоч у житті громади в Балтіморі Покійний останніми роками мало уділявся зогляду на хворобу серця, він все таки був усім знаний і усіми люблений. Це знають багато наших нових еміґрантів у Балтіморі, яким він допоміг у влаштуванні і вишуканні праці; це виявилось під час похоронних обрядів, в яких взяли участь усі українці без згляду на віровизнання, без згляду, чи це був католицький чи православний священики. Покійного знали і любили багато і не-українців. Присутність на похоронах чи одержані кондоленційні листи від визначних громадян Мериленду, як мейор Д'Александра міста Балтімор, конґресмен Гармац, латинські отці монсіньори Стаат, Дорч і багато інших латинських священиків, жидівський рабін Плісскін з Балтімору і багато світських знайомих американців — були милим виявом популярности покійного о. В. Сушка. Балтіморський „Івінг Сан" помістив у двох виданнях 26-го листопада, довші статті про покійного священика, підчеркуючи його походження з України, п'ять церков, що їх він побудував у краю, його останню місійну працю, що Він сповняв до останньої хвилини життя у Мериленді, не зважаючи на тяжку хворобу серця.

Плакало небо сильним дощем у п'ятницю 28-го ввечері, коли сини і зяті і знайомі переносили Покійного о. Василя Сушка з похоронного заведення до церкви св. Михаїла. Однак у суботу небо знову світилось синявою і було повне сонця. Дев'ять священиків на чолі з о. кеканом Трешневським провадили похорони. Церква св. Михаїла була повна людей, що потому більше як 40 автами супроводжали пок. о. Сушка на вічний супочинок на українському католицькому кладовищі.

І. В.

Директор бюджету Стенс рекомендує поважне зменшення видатків

Ню Йорк. — Директор бюджетового бюра Моріс Г. Стенс промовляв в „Юніон Ліґ Клаб" при 37-ій вулиці і заявив, що в федеральному бюджеті треба буде конче поробити поважні редукції. Він відмовився сказати, який бюджет передбачає на 1960-ий рік. Він також не міг обіцяти, щоб вдалося зменшити передбачений на 12 більйонів дефіцит, передбачений в бюджеті на цей фінансовий рік, який кінчається 30-го червня 1959 року. Стенс казав, що не можна буде зменшувати видатків на оборону, бо їх прийдеться ще збільшити принаймні на один більйон долярів, але можна буде зменшити видатки на допомогу фармерам і на ветеранів. Стенс висловив надію, що демократичний Конґрес обережно буде ухвалювати законопроєкти про видатки федеральних грошей.

Секретна Служба закликає до обережности; появилися підроблені банкноти

Вашинґтон. — Представник Секретної Служби закликає всіх до збільшеної обережности під час принимання банкнотів, бо в передсвяточному сезоні збільшилася активність фальшівників грошей. Обережні повинні бути головним чином ті всі, що принимають гроші в переповнених перед святами крамницях, і тому не звертають належної уваги на якість банкнотів. Від липня до жовтня сконфісковано фальшивих в обігу банкнотів на суму 120,000 дол. а в давніших 12-ох місяцях на суму 443,000 дол. Ті, що мають діло з грішми, повинні добре придивлятись банкнотам, щоб легко могли викривати підроблені гроші та негайно голосити про них поліції.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

Про роман Василя Барки „РАЙ" писали вже літературні критики й звичайні читачі (Л. Луців, К. Кисілевський, М. Островерха, Л. Шанковський, Т. Т., О. Чернова, С. Карпевичева, Юрій Шерех і О. Решетило) і всі вони високо оцінили цей Варчин твір.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ ЦЕЙ ВЕЛИКИЙ РОМАН

ВАСИЛЯ БАРКИ

„РАЙ"

Ціна лише $3.00

КНИЖКУ МОЖНА НАБУТИ В КОЖНІЙ КНИГАРНІ.

Належність слати тільки чеками або поштовими переказами.

"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! Вже вийшла друком у видані Т-в б. Вояків УПА в ЗДА і Канаді фундаментальна книга

В РЯДАХ УПА

Спомини з рр. 1943—50 колишніх старшин, підстаршин та вояків Української Повстанської Армії про бої, рейди і підпілля, коли Україна зводила нерівну боротьбу з червоними і брунатними окупантами.

В книжці 350 стор. Ціна без оправи $2.70, в мистецькій твердій оправі $3.50. — Набувати:

SYDOR MYKOLA, 139 Elm Street, Yonkers, N. Y.

HOHBERGER IMPORTS

4 St. Mark's Place NEW YORK 3, N. Y.

Tel.: ALgonquin 4-9430

ОДИНОКИЙ ФАБРИЧНИЙ СКЛАД

—> ІМПОРТОВАНИХ ЦУКОРКІВ <—

німецької фірми EMIL HOHBERGER.

Цукорки Гогберґера є першоякісні в різних смаках і опакованнях. Ціни безконкуренційні.

Жадайте по всіх крамницях правдивих цукорків Гогберґера в оригінальних целофанових торбинках.

Зміна адреси

До Адміністрації „СВОБОДИ",
81-83 Grand Street
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J.

Долучаю 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя СТАРА адреса була:

ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) _____

Ім'я і прізвище _____

Адреса _____

Моя НОВА адреса тепер:

Ім'я і прізвище _____

Адреса _____

Адреса _____

ТАРЗАН, ч. 4174. Короткий відпочинок.

WITH THE END OF THE TERRORIST THREAT, THE CITIZENS OF KINDU SOON RETURNED TO THEIR PEACEFUL, NORMAL LIFE. THUS TARZAN DEPARTED.

Коли скінчилася загроза від терористів, громадяни Кінду зараз вернулися до мирного нормального життя. Таким чином Тарзан відійшов.

Він мандрував у північному напрямку до джерел ріки Кінду, віддаючися гульні серед величі джунґлів.

Але він часто рішуче вдивлявся проти течії. Сем кінець кінцем залишить човен... А тоді почнуться лови на життя і смерть!

48 E. 7th St. New York City
Tel.: GR 3-3550
РІЗДВЯНІ КАРТКИ: тузін за доляра.

РОЗШУКИ

Хрестна мама пошукує ОЛЮ ОЛЕКСІЄВНУ — дів. прізвище — КРОХМАЛЬ. Хто знав би щонебудь про неї, або вона сама, прошу писати на адресу:
Tonia KROCHMAL
4211 Martin Street
Detroit, 10, Mich., USA

Пошукую рідного брата, Романа МАСЕЛКА, Теодоровича, зі села Селиська, пов. Перемишль. Тепер перебуває в Ню Йорку. Хто знає про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
S. JURIKEVIC
8580 Jos. Campau Ave.
Detroit 12, Mich.

КНИЖКИ—КАРТКИ

РІЗДВЯНІ КАРТКИ
НОВИЙ ВИПУСК

12	штук з ков.	$ 1.00
25	" " "	2.00
55	" " "	4.00
100	" " "	6.00

Замовлення прошу слати на адресу:
Rev. N. ANTOCHY
1927 — 5th Street, N. E.
Minneapolis 18, Minn.

ДО ВИНАЙМУ КІМНАТИ — FOR RENT

ДО ВИНАЙМУ 5-кім. апартамент для професіоналів, на канцелярію для лікаря або дентисти при 36 East 7th Street. Голов. Floor, близько до церкви св. Юра. Голоситись: Saul Birns, 111 2nd Avenue, N.Y.C.

ДО ВИНАЙМУ на БРОНКСІ 5-кімнатне, комплетно умебльоване помешкання. Навпроти парку. Самітні чані, або бездітне подружжя.
Телеф.: LUdlow 5-2411

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Різдвяні КАРТКИ

20 карток за .. $1.00
12 карток за .. $1.00
10 карток за .. $1.00

Замовлення:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

ЛІТЕРАТУРНА НОВИНКА
Олена Звичайна
ОГЛЯНУВШИСЬ НАЗАД...
Збірка з 16-тьох оповідань із нашої недавньої минувшини. Усі вони просякнуті національно-виховним, антикомуністичним і протимосковським ідейним змістом і читаються з захопленням.
Стор. 232, ціна 1.50 дол.
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура. Модерна каплиця до уживку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568